

М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті

Кітапханалық-ақпараттық орталық

ҰЛЫ ТҰЛҒА
БАУЫРЖАН МОМЫШҰЛЫ-
110 жаста.

Библиографиялық көрсеткіші

Тараз 2020

«Ұлы тұлға Бауыржан Момышұлы – 110 жаста». Библиографиялық көрсеткіш /Құрастырған: Н.С.Мұсаева.- Тараз:М.Х.Дулати өңірлік университеті – Ақпараттық - кітапханалық орталық, 2020.- 31б.

«Ұлы тұлға Бауыржан Момышұлы– 110 жаста». Библиографический указатель /Составитель: Н.С. Мұсаева.- Тараз:Библиотечно-информационный центр- Региональный университет им. М.Х.Дулати, 2020.- 31с.

**«Жұртым» деп жұмылып,
«Елім» деп-езіліп қызмет ет.
Б.Момышұлы**

Мазмұны

1.	Оқырманға! К читателю!	4
2.	Б.Момышұлының өмірбаяны.	5
3.	Әскери өмірі мен соғыс жылдары.	6
4.	Шендері мен марапаттары	7
5.	Әдебиетке араласуы	8
6.	Қайсар мінезі мен шындықты сүйгіштіг	9
7.	Отбасы туралы	10
8.	Батырдың нақыл сөздері.	11
9.	Бауыржан Момышұлы өмірбаяны (орыс тілінде)	12
10.	Ұлы Отан соғысы (орыс тілінде)	13
11.	Соғыстан кейінгі өмірбаяны(орыс тілінде)	15
12.	Наградалары(орыс тілінде).....	16
13.	Б.Момышұлының шығармалары(қаз.орыс. тіл.)	17
14.	Б.Момышұлы әлеуметтік желіде	31
15.	Қорытынды	33

ОҚЫРМАНДАРҒА!

Ұсынылып отырған библиографиялық көрсеткіш қазақ халқының өр тұлғаларының жалғасы болған, Кеңес Одағының батыры, Отан қорғаған қаһарман ұлдарының бірі, даңқты қолбасшы, қазақтың көрнекті жазушысы, біртуар батыр ұлы Бауыржан Момышұлына арналған. Бауыржан атамыздың өмір жолдары, ерлік күресі, халқына сіңірген еңбегі жайлы таныстыра отырып, келешек ұрпақты өз Отанын сүйуге, оның намысы мен абыройын қорғауға даяр болуға, елінің болашағы үшін тер төккен тұлғаларды ұмытпауға тәрбиелеу.

Көрсеткішке Б.Момышұлының өмірі мен шығармашылығы туралы, кітапхана қорындағы әдебиеттер, электрондық оқулықтар мен баспасөз беттерінде жарияланған мақалалар тізімі енгізілген. Кітаптар мен мерзімді басылымдар беттеріндегі мақалалардан құралған 104 атаудан тұратын библиографиялық көрсеткіш.

Көмекші құрал ұстаздарға, студенттерге және барлық оқырмандарға арналады.

К ЧИТАТЕЛЮ!

Предлагаемый, Вашему вниманию, библиографический указатель, посвящается выдающейся личности в истории Казахстана Бауыржану Момышулы-герой, писатель, неординарная личность. Писатель, автор многих книг. Книги автора пронизаны патриотизмом. Они стали первыми литературными произведениями военного жанра в истории страны.

В указатель вошли страницы биографии Бауыржана Момышулы, основные даты жизни и деятельности, об его литературе. В библиографический указатель вошли 104 наименований книг, статей из периодических изданий на государственном и русском языках.

Библиографический указатель предназначен для читателей, преподавателей и студентов.

Бауыржан Момышұлының өмірбаяны.

1910 жылы 24-желтоқсан күні Жамбыл облысы, Жуалы ауданы, Мыңбұлақ (Көлбастау) ауылында қарапайым, мал бағатын шаруа отбасында дүниеге келді. Балалық шағының он үш жылын өзінің кіндік қаны тамған ауылында өткізіп, одан кейін кеңестік дәуіріндегі интернатта тәрбие алады. 1929 жылы «Әулие Ата» тоғыз жылдық мектебін бітіреді. Мектепті тәмамдаған соң шалғай аудандардың біріндегі ауылға (Бетпақдала) мұғалім болып барады. Коллективтендіру кезеңінде кеңестік мекемелерде қызмет етеді. 1932 жылдың қаңтары мен қарашасы аралығында мансапты қызмет атқарады.

Ұлы Отан Соғысының басталмай тұрғаны кезінде Бауыржан Момышұлы 105-ші атқыштар дивизиясының қарамағындағы артиллериялық атқыштар бөлімшесінің командирі қызметінде болады. 1941 жылы жаңадан құрылған 316-шы атқыштар дивизиясының штабына Қазақстан мен Қырғызстан елінен сарбаздары жинай бастайды. Бауыржан қайта жасақталған дивизияның 1073-ші атқыштар полкының атқыштар батальонына командир болып тағайындалды. Ары қарай қайнаған соғыс майданы басталып кетеді. Ержүрек сардардың батырлығын танытқан майдандар аз емес. Солардың ең ерекшесі 1941 жылдың күзінен басталған Мәскеуді қорғау шайқасы болатын. Ол кезде ол 19-шы гвардиялық атқыштар полкына командир болады. Оның полкы жұдырықтай жұмылып, фашистерді Мәскеуге қарай жібермейді. Жасаған ерлігі мен батырлығы үшін, өзіне жүктелген міндеттерді абыроймен атқарғаны үшін, шешуші кездерде жылдам түрде нақты шешім қабылдай білгені үшін ол Ленин Орденімен марапатталады. 1945 жылдың ақпаны мен наурызында Латвия жеріндегі Приекуле станциясы маңында болған шайқаста ол басқарған дивизияның солдаттары қарсыластарының қорғаныс шебін тасталқан етеді. Сондай-ақ, ұрыстың нәтижесінде 15 елді-мекен жаудан азат етіліп, жаудың әскеріне солдаттар жағынан және әскери техника жағынан үлкен шығын келтіреді. 1948 жылы Генералдық штабтың әскери академиясын аяқтады.

1950 жылдан бастап «Тыл және Кеңес Армиясын қамтамасыз ету» әскери академиясында аға оқытушы болып қызмет етті. 1955ж. желтоқсанынан бастап запастағы полковник. Б.Момышұлы Қазақ КСР Жазушылар одағының мүшесі болды.

1982 жылы 10-маусымда Алматыда батыр Бауыржан дүниеден өтті.

Әскери өмірі мен соғыс жылдары.

Момышұлы Бауыржан - Екінші дүниежүзілік соғыстың даңқты жауынгері, халық қаһарманы, қазақтың көрнекті жазушысы.

1932 жылы әскерге шақырылғаннан кейін Отан алдындағы борышын өтейді. Әскери дайындық кезінде білім алып, мергендік өнерге машықтанады. 1933 жылы полктық мектепті бітіреді. 1934 жылы әскерден келгенде запастағы командир болады.

1936 жылы Қызыл Армия қатарына командир ретінде қайта шақырылып әскери қызметтер атқарады. Ол ортаазиялық әскери округтың 315-ші атқыштар полкына командир болып тағайындалады. Бір жылдан кейін оның полкы ерекше Қызылтулы Қиыр Шығыс Армиясының бөліміне қосылады. Ал Бауыржан жарты ротаның командирі болады.

1941 жылы Екінші дүниежүзілік соғыс басталысымен, Бауыржан даңқты генерал-майор И. В. Панфиловтың басшылығымен Алматы маңында жаңадан жасақталған 316 атқыштар дивизиясының құрамында майданға аттанады, батальон, полк командирі қызметтерін атқарады. Соғыстың соңғы жылдарында гвардиялық дивизияны басқарады.

Ержүрек сардардың батырлығын танытқан майдандар аз емес. Солардың ең ерекшесі 1941 жылдың күзінен басталған Мәскеуді қорғау шайқасы болатын. Ол кезде ол 19-шы гвардиялық атқыштар полкына командир болады. Оның полкы жұдырықтай жұмылып, фашистерді Мәскеуге қарай жібермейді. Жасаған ерлігі мен батырлығы үшін, өзіне жүктелген міндеттерді абыроймен атқарғаны үшін, шешуші кездерде жылдам түрде нақты шешім қабылдай білгені үшін ол Ленин Орденімен марапатталады. Мәскеуді қорғау майданының Крюкова шайқастарында жарақат алып, біраз уақыт госпитальда жатады.

1945 жылдың ақпаны мен наурызында Латвия жеріндегі Приекуле станциясы маңында болған шайқаста ол басқарған дивизияның солдаттары қарсыластарының қорғаныс шебін тасталқан етеді. Сондай-ақ, ұрыстың нәтижесінде 15 елді-мекен жаудан азат етіліп, жаудың әскеріне солдаттар жағынан және әскери техника жағынан үлкен шығын келтіреді.

Соғыс кезіндегі жеке басының қаһармандық ерлігімен және ұрыс жүргізудегі әскери шеберлігімен ерекше көзге түседі. Бірнеше рет жау қоршауынан жауынгерлерін аман-сау алып шығады. Москва түбіндегі шайқастағы ерлігі сол кездің өзінде Одақ көлеміне аңыз болып жайылады.

Бауыржан Момышұлының шендері мен марапаттары.

1942 жылдың қазанында Бауыржан подполковник шенін алады. Ал сегіз айдан соң полковник шеніне көтеріледі.

1945 жылдың 21-қаңтарында Бауыржан Момышұлы Бірінші Балтық жағалауы фронтының 6-шы гвардиялық әскерінің 9-шы гвардиялық атқыштар дивизиясының командирі болып тағайындалады.

Соғыс жылдарында 1942 жылы 6 маусымда "Қызыл ту" орденімен; «Ленин» орденімен; 1944 жылы 6 маусымда "Мәскеуді қорғағаны үшін" медалімен; 1945 жылы шілдеде 1 дәрежелі "Отан соғысы", «Әскери шайқастағы еңбегі үшін», "Құрмет белгісі" ордендерімен, "Қызыл жұлдыз" орденімен 2 рет марапатталды.

Бауыржан Момышұлының "Әділет қашан да жеңеді, ол кешіксе де келмей қоймайды" деген сөзі шындыққа айналып, 1990 жылы 11-желтоқсанда Кеңес Одағы құламай тұрып ел президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың ұсынысымен, 80 жыл толуына орай «Бауыржан Момышұлына» Ұлы Отан Соғысындағы ерліктері үшін «Кеңес Одағының Батыры» атағын беру туралы жарлық шықты. Негізінде, Бауыржан Момышұлына бұл атақты беру жайлы 1942 жылы Мәскеу түбіндегі ұрыстардан кейін ұсыныс жасалынған болатын. Алайда, ол ұсыныс ол кезде көздеген мақсатына жете алмады.

Бұдан өзге соғыс жылдарынан кейін 1970 жылы "Еңбек Қызыл ту" орденімен, "Құрмет белгісі" орденімен марапатталып, 2000 жылы "Ғасыр адамы" деп танылды. Ел тәуелсіздік алғаннан кейін Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті Н. Назарбаевтың жарлығымен оған «Халық қаһарманы» деген атақ берілді.

Бауыржан Момышұлының әдебиетке араласуы.

Бауыржан Момышұлы әдебиетке ерекшелікпен келген екен. Оқырман қауым батырды алдымен шығармалардың авторы ретінде емес, шығармадағы ержүрек кейіпкер ретінде таныды. Дәлірек айтар болсақ, Александр Бектің «Волоколамск тас жолы» («Волоколамское шоссе») повесті арқылы танылған болатын. Повестің басты кейіпкері панфиловшы офицер, Мәскеуді қорғауға қатысқан батыр – Бауыржан Момышұлы. А.Бек бұл еңбегін батырдың әңгімелері мен еске түсірулерінің желісімен жазған болатын.

Бауыржан Момышұлы – «Офицердің күнделігі», «Бір түннің тарихы», «Москва үшін шайқас» әңгімелерінің, генерал И.В.Панфилов туралы «Біздің генерал» өмірбаяндық повестер мен әңгімелер жинағы кітабының авторы. «Біздің отбасы» туындысы үшін 1976 жылы «Кубалық кездесулер» атты очерктік шығармасын жазды. «Москва үшін шайқас» шығармасы А.Бектің «Волоколамск тас жолы» шығармасының жалғасы болып табылады.

Қазақ халқының біртуар батыр ұлы Бауыржанның Кеңес үкіметі мен қазақ халқы үшін жасаған ерліктері мен еңбектері өте зор болды. Ол тек қана әскери адам ретінде ғана емес, сонымен бірге жазушы ретінде де танылды. Оның еңбектерін оқыған жас буын өкілдері Отанға деген сүйіспеншілікті бойларына сіңіріп өсті. Өскелең ұрпақ алдында өзінің ерлігі мен тікмінез қайсарлығын көрсете білді. Тіпті, оның тегінің өзі Момышев емес Момышұлы болатын.

Қазіргі кезде батыр ұлының құрметіне еліміздің үлкенді-кішілі әскери және құқық қорғау органдарының оқу орындары, ауылдары мен көшелері батырдың атымен аталады. Тек Қазақстанда ғана емес Ресейде де батырдың есімімен аталатын мектеп пен көше бар.

2010 жылдың ақпан айында Мәскеу қаласында Бауыржан Момышұлының 100 жылдығына арналған «Аңызға айналған батыр» кітабының тұсаукесері өткізілді. Кітапта Бауыржан батырдың Мәскеу мұрағаттарында сақталған, бұрындары жарияланбаған жазбалары және жауынгерлер әріптестері Мәлік Ғабдуллиннің, Дмитрий Снегиннің естеліктері жарияланған.

Б.Момышұлының, өміріне арналған Ә.Нұршайықовтың «Ақиқат пен аңыз» (1976) роман-диалогиясы жарық көрді, «Қазақфильм» киностудиясы, «Ел басына күн туса» (1967) көркемфильмін түсірді. Москва академиялық драма театры Момышұлы туралы «Волоколамск тас жолы» спектаклін қойды.

Батыр Бауыржанның қайсар мінезі меншындықты сүйгіштігі, т.б.

Ел аузындағы әңгімелер Б.Момышұлының мінезінің тік болғандығын айтады. Ол кісі өте қайсар болған. Шындықты жаны сүйетін, өтірікшілер мен қорқақтарды жек көретін ержүрек адам болды. Оның бойында қазақы қасиеттермолынан болды. «Момышұлы» деген тегінің өзі үлкен бір қайсарлықтың арқасында солай аталды. Кеңес заманында қазақтың тегіне шектеу қойып, -евнемесе -ева деген жалғауларды жалғатып қойған шақта Бауыржан

Момышұлының қайсарлығы ғана өзінің қалаған тегін алып жүруге мүмкіндік берді.

Бірде әскери қызметтермен жүріп, үлкен лауазымды адамдардың алдында мәлімдеме жасайды екен. Сол кезде Кеңес Одағының талай мансапты

қызметтерін атқарған Анастас Микоянның: «Неге тегіңіз Момышев емес Момышұлы?» деген сұрағына «Сіздің тегіңіз неге Микоев емес Микоян?» - деп, қарсы сұрақ қою арқылы жауап қайырады. Бұл дегеніміз нағыз өжеттік, қайсарлық. «Бас кеспек болса да, тіл кеспек жоқ» деген халық нақылына келтірілген өмірдің мысалы.

Бауыржан батыр шындықты жақсы көретін адам болған. Онымен бірге болған әріптестері Бауыржанның шындықты сүйгіштігін аңыз қылып айтады.

Б.Момышұлы А.Бектің «Волоколамск тас жолы» повесті жазылған кезде басты кейіпкер болады. Оның әңгімелері мен еске түсірген оқиғаларын қағазға түсірген Бек болған шайқастар мен оқиғаларды қатты әсерлеп, тіпті, Кеңес Әскерінің жеңіліске ұшыраған кездерін жазбай қойса керек. Сөйтіп қолжазбасын Б.Момышұлына оқытады. Оқып болғаннан А.Бекпен болған келесі бір әңгімесінде оның жазғандарының кей жері шындыққа жанаспайтындығын және шындықты шындық етіп жазу керек екендігін айтады. Отан соғысының ардагері Алексей Абрамов Момышұлы жайлы былай дейді: «Тарихқа Ключковтың «Ресей ұлан-ғайыр, артымызда Мәскеу, шегінерге жержоқ» деген сөзі кірген. Осындай ұлы сөзді Бауыржан Момышұлы айтқан. Ол алдында жатқан картаны өртеп жіберіп, «Бізге карта керек емес, не жаудың бетін қайтарамыз, не осы жерде өлеміз» деген. Бұл, Ұлы жауынгердің қасиетті сөзі.

Бауыржан Момышұлының отбасы туралы

Имаш бабасы 1911 жылы 92 жасында дүниеден өткен. Әкесі Момыш өз бетімен ескіше сауат ашқан, кирил алфавитімен оқуды меңгерген сол кезеңдегі көзі қаракты адамдардың бірі болған. Ел арасында ағаш ұстасы және етікші, зергерлігімен танымал болатын. Имаш атасы қартайған кезінде барлық шаруашылықты Момыш ұлына табыстаған. Әжесінің есімі - Қызтумас, қартайған шағында ағайын-туыс "сары кемпір" деп атаған. Анасы Рәзия дүниеден ерте өтіп, Бауыржан 3 жасынан бастап Қызтумас әжесінің қолында тәрбиеленеді.

Бауыржан Момышұлы өмірінде бірнеше рет шаңырақ көтеріп ажырасқан. Бірінші әйелі Бибіжамал Мұқанқызынан Бақытжан есімді ұлы дүниеге келген. Ұлы да жазушылықпен айналысқан. Ал екінші әйелі Вера Строева батырдың әдебиетке келуіне себепші болады. Бұдан кейін Клавдия Коркина есімді сыған қызымен отау құрып, одан Елена есімді перзент сүйеді. Тағы бір әйелі Бақытжамал Қалибекқызымен 13 жыл бірге болған. Жалғыз ұлының әйелі — Зейнеп Ахметова Бауыржанкеліні. Ол қазақы дәстүрлерді әлі күнге дейін насихаттап, қайын атасы туралы естелік кітаптар мен мақалалар жазды.

Қазақ халқының біртуар қаһарман ұлы Бауыржан Момышұлының келіні Зейнеп Ахметова «Шуақты күндер» атты кітабын күнделік ретінде жазған. Шығармада әке, ата, қайыната – Бәукеңнің үлкен өмірінің отбасы, ыстық ұйдағы тыныс-тіршілігі, қадір-қасиеті мен оның күрделі бейнесінің тағы бір жаңа қырлары сөз болады.

Батырдың нақыл сөздері

Сен жаудан қашсаң, өмір сенен қашады.

Таяқтан тайсалмасаң,

Семсерден сескенбесең,

Жендім дей бер...

Қарабет болып қашқанша,

Қайрат көрсетіп өлген артық.

Ептілік те – ерлік.

Айбындана шапқаннан ажал да сескенеді.

Қой бастаған арыстан тобынан арыстан бастаған қой тобы артық.

Қайратыңа әдісіңді жолдас ет,

Әдісіңе ақылыңды жолдас ет.

Ел дегенде езіліп, жұрт дегенде жұмылып қызмет ет.

Жерге тер төгіп, халыққа қан төгіп қызмет ет.

Тізе бүгіп тірі жүргеннен,

Тіке тұрып өлген артық.

Ана үшін аянба – ант ұрады,

Бала үшін аянба – бетің күйеді,

Ел үшін аянба – ерлігіңе сын,

Жұрт үшін аянба – жігіттігіңе сын.

Тәртіп – тән үшін, ынтымақ – жан үшін керек.

Тәртіпке бас иген – құл болмайды,

Тәртіпсіз – ер болмайды.

Елсіз ер бола ма?

Жұртсыз жігіт бола ма?

Ерлік – елдің қасиеті.

Бауыржан Момышулы: биография

Родился 24 декабря 1910 года в Колбастау в простой семье кочевников (ныне Жуалынский район, Жамбылская область, Казахстан). Казах. Казах, происходит из рода шымыр племени дулат.

В 1929 году окончил 9 классов школы. Работал учителем, секретарём Исполкома Совета народных депутатов района, начальником районной милиции, инструктором Алма-Атинского городского военкомата Казахской ССР, прокурором района.

В Рабоче-Крестьянскую Красную Армию был призван в ноябре 1932 года. Окончил команду одногодичников 14-го горнострелкового полка 3-й Туркестанской стрелковой дивизии в Среднеазиатском военном округе в сентябре 1933 года, служил командиром взвода в этом полку. В январе 1934 года уволен в запас. С 1935 года работал старшим консультантом Казахской республиканской конторы Промышленного банка.

В марте 1936 года призван в Красную Армию вторично, служил на Дальнем Востоке в Особой Краснознамённой Дальневосточной армии под командованием Маршала Советского Союза В. К. Блюхера. Направлен в 315-й стрелковый полк 105-й стрелковой дивизии, где служил командиром взвода противотанковой батареи, помощником командира и командиром батареи, командиром артиллерийского дивизиона. В июле-августе 1938 года участвовал в боях с японской Квантунской армией у озера Хасан командиром артиллерийской батареи.

В феврале 1940 года переведён в Киевский Особый военный округ, где с апреля служил помощником начальника штаба 406-го стрелкового полка 24-й стрелковой дивизии. В январе 1941 года вновь переведён в Среднеазиатский военный округ и назначен старшим инструктором вневойсковой подготовки республиканского военкомата Казахской ССР.

Великая Отечественная война

Когда после начала Великой Отечественной войны в округе начала формироваться 316-я стрелковая дивизия под командованием генерал-майора И. В. Панфилова, в конце июня старший лейтенант Б. Момышулы был назначен в ней командиром батальона 1073-го Талгарского стрелкового полка. После завершения формирования в Алма-Ате в конце августа убыл с дивизией на фронт. В сентябре 1941 года с дивизией был передан в 52-ю отдельную армию и строил оборонительный рубеж у Малой Вишеры. Личным адъютантом Момышулы был 13-летний Иван Абдулов. Член ВКП(б) с 1942 года.

В связи с катастрофическим началом битвы за Москву, 5 октября 316-я стрелковая дивизия была поднята по тревоге и срочно переброшена на волоколамское направление, куда её первые эшелоны стали прибывать 10 октября. В составе 16-й армии Западного фронта 316-я стрелковая дивизия стойко держала оборону, войдя в историю под именем панфиловцев. Старший лейтенант Момышулы при обороне Москвы участвовал в 27-и боях. За беспримерный и массовый героизм личного состава приказом народного комиссара обороны СССР от 8 ноября 1941 года дивизии было присвоено гвардейское звание и она получила наименование 8-я гвардейская стрелковая дивизия, а 1073-й стрелковый полк, в котором воевал Бауыржан Момышулы, стал 19-м гвардейским стрелковым полком.

Во время второго генерального наступления вермахта на Москву с 16 по 18 ноября 1941 года батальон старшего лейтенанта Бауыржана Момышулы в отрыве от дивизии героически сражался на Волоколамском шоссе у деревни Матрёнино. Умелое руководство комбата позволило на 3 дня задержать немцев на данном рубеже. После чего старший лейтенант Момышулы вывел батальон из окружения боеспособным.

Героический боевой путь батальона под командованием Бауыржана Момышулы описан в художественно-исторической книге Александра Бека «Волоколамское шоссе».

Его командирские способности были замечены, и в конце ноября он был назначен командиром полка — лично командармом 16 армии К. К. Рокоссовским.

Командуя 19-м гвардейским стрелковым полком, 26-30 ноября 1941 года в районе деревни Соколово Московской области вместе со своим полком в

течение четырёх суток вёл упорные бои, успешно отбивая атаки противника. В бою 5 декабря 1941 года был ранен, но поля боя не покинул.

В ходе боя в деревне Дубровка Московской области был ранен повторно.

В боях за станцию и населённый пункт Крюково 19-й гвардейский стрелковый полк под командованием Б. Момышулы находился в центре боевого порядка 8-й гвардейской дивизии и вел упорные бои с 31 ноября по 7 декабря 1941 года. 5 декабря 1941 г. в этих боях получил новое ранение, но продолжал командовать полком до 7 декабря.

С декабря 1941 года исполнял должность заместителя командира 1075-го стрелкового полка, в феврале 1942 года вновь назначен командиром 19-го гвардейского стрелкового полка. Участвовал в контрнаступлении под Москвой. В январе 1942 года 8-я гвардейская стрелковая дивизия была передана в 3-ю ударную армию Северо-Западного фронта, где вела бои с дивизией СС «Мертвая голова» (Totenkopf) в ходе Демянской наступательной операции. Затем дивизия занимала оборону на участке фронта у города Холм.

За проявленное мужество и героизм в битве под Москвой капитан Бауыржан Момышулы в 1942 году был представлен к званию Героя Советского Союза, однако присвоено оно ему не было. Звание Героя было присвоено ему лишь посмертно 11 декабря 1990 года. В 1943 году присвоено воинское звание «гвардии полковник».

В ноябре 1943 года направлен в госпиталь по болезни, после излечения ему предоставили отпуск, а в мае 1944 года направили на учёбу. В декабре 1944 года окончил курсы усовершенствования офицерского состава при Высшей военной академии имени К. Е. Ворошилова.

В январе 1945 года прибыл на 2-й Прибалтийский фронт и назначен заместителем командира 9-й гвардейской стрелковой дивизии в 2-м гвардейском стрелковом корпусе 6-й гвардейской армии. Однако с 28 января 1945 года и до конца войны непрерывно исполнял должность командира 9-й гвардейской стрелковой дивизии. Руководил частями дивизии в ходе блокады Курляндского котла войск противника и ряда частных операций против этой группировки. В феврале—марте 1945 года северо-западнее станции Приекуле (Латвия) части умело руководимой им дивизии прорвали три полосы сильно укрепленной обороны противника. В результате наступления дивизии было освобождено 15 населённых пунктов, нанесён значительный урон врагу в живой силе и боевой технике.

Послевоенная биография

Бауыржан Момышұлы продолжал командовать дивизией, которая с августа 1945 года дислоцировалась в Прибалтийском военном округе. В январе 1946 года направлен в академию на учёбу. В 1948 году окончил Высшую военную академию имени К. Е. Ворошилова. После её окончания был назначен председателем ДОСАРМ Казахской ССР в июне 1948 года, но в сентябре приказ о назначении был отменён.

С ноября 1948 года — заместитель командира 49-й отдельной стрелковой бригады. С ноября 1950 года — старший преподаватель кафедры общей тактики и оперативного искусства Военной академии тыла и снабжения Советской армии имени В. М. Молотова.

В декабре 1955 года в звании полковника был уволен в запас.

Вернулся в Алма-Ату, где полностью посвятил себя литературному труду. Печататься стал ещё на военной службе, его первые повести о Великой Отечественной войне тогда были хорошо встречены критикой. Со временем, кроме военной прозы, стал писать также и о современниках, поднимая острые моральные вопросы. Писал рассказы и повести для детей. Работал на русском и казахском языках, свои книги переводил сам. Также много переводил с казахского и уйгурского языков на русский произведения и даже стихи казахских и уйгурских писателей и поэтов. Переводил произведения русских писателей и с русского на казахский язык для их издания в Казахстане. Кроме прозы, публиковал много статей, работал в области литературной критики, путевых очерков.

Скончался 10 июня 1982 года в городе Алма-Ате. Похоронен на кладбище Кенсай.

Награды

Герой Советского Союза (11.12.1990, посмертно)
орден Ленина (11.12.1990, посмертно)
два ордена Красного Знамени (06.06.1942[9], ...)
орден Отечественной войны I степени (06.06.1945; был
представлен к ордену Красного Знамени)
орден Трудового Красного Знамени (15.01.1971)
орден Дружбы Народов (23.12.1980)
орден Красной Звезды
орден «Знак Почёта» (03.01.1959)

Увековечение памяти

Памятник Бауыржану Момышулы в Алма-Ате.

Памятник Бауыржану Момышулы в Нур-Султане, 2020 г.

В честь Бауыржана Момышулы был назван районный центр Жуалынского района Жамбылской области - село Бауыржан Момышулы (Бурное), в котором также открыт музей Б. Момышулы, где хранятся некоторые его личные вещи.

В Казахстане имя героя носят улицы:

в городах-Алма-Ата, Тараз, Шымкент, Кокшетау, Нур-Султан, Караганда, Темиртау, Атырау, Семей, Сатпаев, Кызылорда, Жезказган, Атбасар, Аксу, Шемонаиха; в сёлах - Шелек, Аса, Курчум.

Имя также присвоено, средним школам:

в городах - Алма-Ата (№ 131 и военная школа-интернат), Тараз (№ 45), Шымкент (№ 44), Павлодар (№ 22), Костанай (№ 5), Зеленоград (№ 1912[8]);

в сёлах-Жанажол, Третий Интернационал (№108, Кармакшинский район, Кызылординская область);

спорткомплексу в селе Бауыржан Момышулы (Бурное);

совхозу в Жуалынском районе Жамбылской области.

Памятники, бюсты и монументы, установленные Бауыржану Момышулы:

памятник в полный рост на входе в Парк имени 28 гвардейцев-панфиловцев (2010 год, в честь столетия со дня рождения);

бронзовый бюст на Октябрьской площади Волоколамска;

памятник в Нур-Султане; памятник в Шымкенте; памятник в Таразе;

бюст перед зданием средней школы № 44 и школой Министерства внутренних дел Казахстана в Шымкенте; бюст на территории школы № 1912 в Зеленограде;

пилон «Бауыржан Момышулы» в Приозёрске.

Бауыржан Момышұлының шығармалары

(Қазақ тілінде)

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Ұшқан ұя [Мәтін]. 1-том: көптомдық шығармалар жинағы /
Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 260 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Москва үшін шайқас [Мәтін]. 3-том: көптомдық шығармалар жинағы /
Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 368 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Курляндия майданы [Мәтін]. 5-том: көптомдық шығармалар жинағы:
Б.Момышұлының туғанына 100 жыл / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.-
248 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Музей ана [Мәтін]. 6-том: көптомдық шығармалар жинағы:
Б.Момышұлының туғанына 100 жыл / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.-
248 бет.- (Үркер).

С(Каз)2

М76 Момыш-ұлы, Б.

Перо-самое тяжелое оружие [Мәтін]. Том.7: көп томдық шығармалар
жинағы / Б. Момыш-ұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 280 с.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Куба әсерлері [Мәтін]. 8-том: көптомдық шығармалар жинағы /
Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 272 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Айтылмаған ақиқат [Мәтін]. 9-том. 1-кітап: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 272 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Айтылмаған ақиқат [Мәтін].10-том. 2-кітап: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 264 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Генерал Панфилов [Мәтін].12-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 288 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Соғыс қателікті кешірмейді [Мәтін].14-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 304 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Шындығын айтқанда [Мәтін].15-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 336 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Қанмен жазылған кітап [Мәтін].16-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 272 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Алыстан сәлем жолдаймын [Мәтін]. 20-том. 1-кітап: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 200 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Алыстан сәлем жолдаймын [Мәтін]. 21-том. 2-кітап: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 208 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Алыстан сәлем жолдаймын [Мәтін]. Том 22. (3-кітап): көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 200 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Алыстан сәлем жолдаймын [Мәтін]. Том 23.(4-кітап): көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 160 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Алыстан сәлем жолдаймын [Мәтін]. Том 24. (5-кітап): көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 208 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Шежіре [Мәтін]. 26-том: Көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 200 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Жүрекпен жырлап толғаймын [Мәтін]. 30-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2010.- 248 бет.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Ұшқан ұя. Курляндия майданы [Мәтін]: романдар / Б. Момышұлы.- Алматы: Ан Арыс, 2010.- 320 бет.- (Мәдени мұра).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момыш-ұлы, Б.

За нами Москва [Текст]: (Көптомдық шығармалар жинағы). Том 4. / Б Момыш-ұлы.- Алматы.: "Өнер", 2009.- 360с.

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Курляндия майданы [Мәтін]. 5-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 248 б.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Музей апа [Мәтін]. 6-том: көп томдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 248 б.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Айтылмаған ақиқат [Мәтін]. 9-том. 1-кітап: көп томдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 288 б.

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Айтылмаған ақиқат [Мәтін]. 10-том. 2-кітап: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 264 б.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Генерал Панфилов [Мәтін]. 12-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 288 б.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момыш-ұлы, Б.

Генерал Панфилов [Мәтін]. Том.13: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момыш-ұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 256 б.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Соғыс қателікті кешірмейді [Мәтін]. 14-том: көп томдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 304 б.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Шындығын айтқанда [Мәтін]. 15-том: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2009.- 340 б.- (Үркер).

84(5Каз-Каз)6

М67 Момышұлы, Б.

Москва үшін шайқас [Мәтін]: роман / Б. Момышұлы.- Алматы: Жазушы, 2009.- 328 б.- (Қазақтың 100 романы).

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Ұшқан ұя [Мәтін]. Т.1: Көптомдық таңдамалы шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2008.- 248 б.

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Москва үшін шайқас [Мәтін]. Т.3: Көптомдық таңдамалы шығармалар жинағы / Б. Момышұлы.- Алматы: Өнер, 2008.- 368 б.

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Көз алдымда бәріңсің... [Мәтін]: (естеліктер мен күнделіктер) / Б. Момышұлы.- Тараз, 2007.- 195 б.- (Жамбыл журналы кітапханасы).

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Қолбасшының күнделігі [Мәтін] = Дневник командира / Б. Момышұлы.- Алматы: ЖШС "Маматай агенттігі", 2006.- 84 б.

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Ұшқан ұя [Мәтін]: Ұлы Отан соғысы жеңісіне 60 жыл / Б. Момышұлы.- Алматы: Санат, 2005.- 224 б.

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Ұшқан ұя [Мәтін]: Повесть, әңгіме, нақылдар / Б. Момышұлы.- Алматы: Атамұра, 2003.- 240 б.

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Екі томдық шығармалар жинағы [Мәтін]: Т.1. Қанмен жазылған кітап; Ұшқан ұя / Б. Момышұлы.- Алматы: Жазушы, 2002.- 480 б.- (Мектеп кітапханасы).

Каз2

М67 Момышұлы, Б.

Екі томдық шығармалар жинағы [Мәтін]: Т.2: Роман, әңгімелер / Б. Момышұлы.- Алматы: Жазушы, 2002.- 384 б.- (Мектеп кітапханасы).

Қаз2

М 67 Момышұлы, Б.

Екі томдық шығармалар жинағы [Мәтін]. Т.1. Қанмен жазылған кітап. Ұшқан ұя / Б. Момышұлы; Ред. А.Естен.- Алматы: Жазушы, 2000.- 480 б.

Қаз2

М 67 Момышұлы, Б.

Екі томдық шығармалар жинағы [Мәтін]. Т.2. Роман, әңгімелер / Б. Момышұлы; Ред. А.Естен.- Алматы: Жазушы, 2000.- 384 б.

Қаз2

М64 Момышұлы, Б.

Қанмен жазылған кітап [Мәтін]: повесть / М. Момышұлы.- Алматы: Қазақстан, 1991.- 398 б.

Қаз2

М67 Момышұлы, Б.

Қанмен жазылған кітап [Мәтін]: роман / Б. Момышұлы; Құраст.М.Мырзахметов.- Алматы: Қазақстан, 1991.- 400 б.

Бауыржан Момышұлы шығармалары
(Орыс тілінде)

84(5Қаз)

М76 Момыш-улы, Б.

Наша семья [Текст]. Том 2: сборник произведений / Б. Момыш-улы; к 100-летию Бауыржана Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 264 с.- (Үркер).

84(5Қаз)

М76 Момыш-улы, Б.

За нами Москва [Текст]. Т.4: Сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 360 с.- (Үркер).

84(5Қаз)

Момыш-улы, Б.

Перо-самое тяжелое оружие [Текст]. Т.7: сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 280 с.- (Үркер).

84(5Каз)

М76 Момыш-улы, Б.

Неисчезающий след [Текст] = (Айтылмаған ақиқат). Т.11: (3-я книга): сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 288 с.- (Үркер).

84(5Каз)

М76 Момыш-улы, Б.

Генерал Панфилов [Текст]. Т.13: сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 264 с.- (Үркер).

84(5Каз)

М76 Момыш-улы, Б.

Психология войны [Текст]. Т.17: сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 288 с.- (Үркер).

84(5Каз)

М76 Момыш-улы, Б.

Правда о войне [Текст]. Т.18: (1-я книга): сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 360 с.- (Үркер).

84(5Каз)

М76 Момыш-улы, Б.

Тысячи мыслей - тысячи сомнений [Текст]. Т.19:(2-я книга): сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 312 с.- (Үркер).

84(5Каз)

М76 Момыш-улы, Б.

Очарованные [Текст]. Т.25.(6-я книга): сборник произведений / Б. Момыш-улы.- Алматы: Өнер, 2010.- 200 с.- (Үркер).

84(5Каз)

М76 Момыш-улы, Б.

Психология войны: Книга-хроника [Текст]: Сост.Мырзахметов М. / Б. Момыш-улы.- Өнер, 2010.- 288 с.- (Үркер).

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Неисчезающий след [Мәтін]. Том-11. Книга 3-я: көптомдық шығармалар жинағы / Б. Момыш-улы.- Алматы: ӨНЕР, 2009.- 296 с.- (Үркер).

С(Каз)2

М76 Момышулы, Б.

Наша семья [Текст] = Т.2 / Б. Момышулы.- Алматы: Өнер, 2008.- 264 с.

С(Каз)2

М76 Момышулы, Б.

Сердце волка: Роман-эссе/Б. Момышулы.-Астана: Ер-Даулет, 2007.-400 с.

С(Каз)2

М76 Момышулы, Б.

Сердце волка [Текст]: Диалогический роман-эссе / Б. Момышулы.- Алматы: Арыс, 2005.- 364 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Собрание сочинений: В 2-х т. [Текст]. Т.1. За нами Москва.История одной ночи: романы / Б. Момыш-улы.- Алматы: Жазушы, 1986.- 304 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Собрание сочинений [Текст]. Т.2. Наша семья: рассказы, выступления, ст. / Б. Момыш-улы.- Алма-Ата: Жазушы, 1986.- 302 с.

С(Каз)2

М76 Момышулы, Б.

Восхождение к отцу [Текст]: роман-эссе / Бауыржан Момышулы.- Алма-Ата: Жалын, 1986.- 240 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Я еще ребенок [Текст]: повести и рассказы / Б. Момыш-улы.- Алма-Ата: Жазушы, 1982.- 168 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Избранное: В 2-х т. [Текст]. Т.2. Наша семья; История одной ночи: Рассказы / Б. Момыш-улы.- Алма-Ата: Жазушы, 1980.- 316 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Избранное: В 2-х т. [Текст]. Т.1; 2. Наша семья. История одной ночи: рассказы / Б. Момыш-улы.- Алма-Ата: Жазушы, 1978.- 300 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Избранное: В 2-х т. [Текст]. Т.1. За нами Москва: роман/Б.Момыш-улы.- Алма-Ата: Жазушы, 1978.- 248 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Прозрачные льдины [Текст]: повести / Б. Момыш-улы.- Алма-Ата: Жазушы, 1976.- 108 с.

С(Каз)2

М76 Момышулы, Б.

Наша семья [Текст]: повести и рассказы / Бауыржан Момышулы.- 7-ое изд.- Алма-Ата: Жазушы, 1974.- 488 с.

С(Каз)2

М76 Момышулы, Б.

Раскаленные камни [Текст]: рассказы / Бауыржан Момышулы.- Алма-Ата: Жазушы, 1974.- 128 с.

С(Каз)2

М76 Момыш, улы Б.

Генерал Панфилов [Текст] / улы Б. Момыш.- 3-ое изд.- Алма-Ата: Казахстан, 1973.- 156 с.

С(Каз)2

М76 Момыш-улы, Б.

Добрые мосты [Текст]: рассказы / Б. Момыш-улы.- Алма-Ата: Жазушы, 1972.- 136 с.

С(Каз)2

М76 Момышулы, Б.

За нами Москва. Записки офицера [Текст]: повести / Бауыржан Момышулы.- 6-ое изд.- Алма-Ата: Жазушы, 1970.- 527 с.

Бауыржан Момышұлы туралы басылымдар

83.3(5Қаз)я7

Қ56 Қожамжарова, Д.П.

Бауыржантануға кіріспе [Мәтін]: Оқулық / Д.П. Қожамжарова, Н.М. Темірбекова.- Тараз: Тараз университеті, 2012.- 131 б.

91.9:63.3(5Қаз)

Ж88 Жүнісәлиева, С.

Совет Одағының батыры Б.Момышұлының өмірі мен шығармашылығының библиографиялық көрсеткіші 1941-2011 ж.ж аралығы [Мәтін] / С. Жүнісәлиева; Құраст. С. Жүнісәлиева.- Тараз: "Бауыржантану" ҒЗО, 2012.- 256 бет.

74.58(5Қаз)

Қ18 Қазақстан Республикасының Егемендігінің 20-жылдығына арналған "Ғылым және жаңашылдық - 2011" [Мәтін] = Материалы Республиканской научно-практической конференции магистрантов, докторантов и молодых преподавателей на тему "Наука и современность-2011" посвященной 20 летию. 1 бөлім: Республикалық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары 16-17 наурыз 2011ж.- Тараз: Тараз университеті, 2011.- 261б.- (ҚР білім және ғылым министрлігі М.Х Дулати атындағы Тараз мемлекеттік университеті).

83.3(5Қаз)я7

Қ56 Қожамжарова, Д.П.

Бауыржантануға кіріспе [Мәтін]: Жоғары оқу орындары мен мектеп оқушылары үшін оқулық / Д.П. Қожамжарова, Р.Н. Темірбекова.- Тараз: Тараз университеті, 2011.- 131б.

83.3(5Қаз)

К26 Кәтімхан, М.

Төрт тұлға [Мәтін]: Эссе: Б. Момышұлының 100 жылдығына М. Мырзахметұлының 80 жылдығына / М. Кәтімхан.- Астана: Зерде, 2011.- 160 бет.

63.3(5Қаз)

Б28 Бауыржан Момышұлы: Қазақ халқының қаһарман ұлы-батыр Бауыржан Момышұлы [Мәтін].- Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі.- Алматы: Орталық ғылыми кітапхана, 2011.- 380 б., суретті.- ("Ұлы тұлғалар" ғылыми-ғұмырнамалық сериясы).

84Қаз2

Ә55 Әлімжан, Е.

Бауыржанның пырағы [Мәтін]: Монография / Е. Әлімжан.- Алматы: Орхон, 2010.- 88 б.

63.3(5Қаз)яб

М67 Момышұлы Бауыржан қаһарман (1910-1982 жж.) [Мәтін]: Фотоальбом.- Алматы: Өнер, 2008.- 192 б.- (Халық перзенті).

63.3(5Қаз)

Б28 Бауыржан Момышұлы туралы естеліктер [Мәтін].- Алматы: Білім баспасы, 2005.- 208 б.- (Әдеби мемуарлар).

63.3(5Қаз)

С37 Серикбаев, К.

Батырдың шапағаты [Мәтін] = Благословение батыра: ғылыми басылым / К. Серикбаев.- Алматы: Дәуір, 2005.- 304 б.

63.3(5Қаз)

Б28 Бауыржан Момышұлы туралы естеліктер [Мәтін].- Алматы: Білім баспасы, 2005.- 208 б.- (Әдеби мемуарлар).

Қаз2

А 31 Айналған аты аңызға Момышұлы [Мәтін] / Құраст. М.Мырзахметұлы.- Тараз: Сенім, 2000.- 240 б.

63.3

С327 Серикбаев, К.С.

Б.Момышулы в моей жизни [Текст] / К.С. Серикбаев.- Алма-Ата: Казахстан, 1995.- 80 с.

С(Каз)2

Б28 Бауыржан батыр [Мәтін]: Совет Одағының Батыры Б.Момышұлының 80 жылдық мерекесіне арналады / Құрастырған М.Мырзахметов.- Алматы: Жалын, 1991.- 352б.

84Қаз7

Қ25 Қалдыбаев, М.

Ұмытылмас кездесулер [Мәтін] / М Қалдыбаев.- Алматы: Қазақстан, 1989.- 176 б.

Электрондық ресурстар

83.3 (5 Қаз)

Қ74 Құламанова, З.

Б. Момышұлы шығармашылығындағы топонимикалық атаулар.
[Электрондық ресурс]: Оқу құралы / З. Құламанова, Т. Жаңақұлов.- 5, 14 МБ.- Алматы: Арыс, 2015.- 344 б. <https://atau.kz/>

83.3(5Қаз)я7

Қ56 Қожамжарова, Д.П.

Бауыржантануға кіріспе [Электрондық ресурс]: Оқулық / Д.П. Қожамжарова, Р.Н. Темірбекова.- Тараз: Тараз университеті, 2012.- 700мв.<https://yandex.kz/>

68.49(5Каз)

Қ19 Қазақтың ұлы қолбасшылары [Электрондық ресурс].- 26, 5 МБ.- Алматы, 2011.- 336 б. <http://kazneb.kz>

68.49(5қаз)23

М67 Момышұлы, Б.

Ұлы тұлғалар [Электрондық ресурс] / Б Момышұлы.- 18, 2МБ.- Алматы: Орталық ғылыми кітапхана, 2011.- 380 б.<http://bm.kaznpu.kz>

68.49(5қаз)23

Ә55 Әлімжан, Е.

Бауыржанның пырағы [Электрондық ресурс]: Әңгіме, пьеса, сұхбат / Е. Әлімжан.- 489 КБ.- Алматы: Орхон, 2010.- 81б. <https://adebiportal.kz>

68.49(5Қаз)

Ж39 Қаһарман Бауыржан Момышұлы [Электронный ресурс].- 74, 5 МБ.- Алматы: Өнер, 2008.- 99 б. <https://kk.wikipedia.org/wiki>

84 (5Қаз)

М67 Момышұлы, Б.

Ұшқан ұя [Электрондық ресурс] / Б Момышұлы.- 59.5 МБ.- Алматы: Атамұра, 2003.- 240 б. <https://kk.wikipedia.org/wiki>

84(5Қаз)

А94 Ахметова, З.

Шуақты күндер [Электронный ресурс]: Бауыржан Момышұлы туралы естелік / Зейнеп Ахметова.- 9, 02 МБ.- Алматы: Жалын, 1984.- 176 б. <https://kznews.kz>

94 (574)

М16 Мақұлбек, Р.

Жамбыл батырлары [Электрондық ресурс]: жинаған естеліктер / Рысдәулет Мақұлбек.- 3, 13МБ.- Алматы, 2015.- 158 б.<http://talimger2019>

94 (574)

М16 Мақұлбек, Р.

Жамбыл облысы-75жылнама-шежіре [Электрондық ресурс] / Рысдәулет Мақұлбек.- 3, 79МБ.- Алматы: Тараз, 2014.- 454 б.[http:// ualihanov-taraz.kz](http://ualihanov-taraz.kz)

94 (574)

ӘӘлімханМ.

ҚазақтыңдаратұлғасыБауыржанбатырға "Жеңіс"

саябағындаескерткішқойылды.- Тараз, 2010<http://taraz.zhambyl.gov.kz/kaz/>

Мақалалар

Қалдыбай, Ф.

Жалғыздық [Мәтін] / Ф. Қалдыбай // Түркістан.-2011.- №7.- Б.7.

<https://turkystan.kz/>

Байменше, С.

МомышұлыжәнеМәскеу [Мәтін] / С. Байменше // ЕгеменҚазақстан.-2011.- №59-61.-25 ақпан.- Б.6.<https://pdf.egemen.kz/pdfs/2020/03/04.03.20.pd>

Жақанов, И.

Жас қазақ [Мәтін]: патетикалық элегия / И. Жақанов // Егемен Қазақстан.- 2011.- №224.-225.-28 мамыр.- Б.5.<https://pdf.egemen.kz/pdfs/2020/03/04.03.20.pd>

Сәттібайұлы, К.

Баукең үйінің люстрасы [Мәтін]: Батыр дүниеден озардан бір апта бұрын өзінен өзі құлап түсіпті / К. Сәттібайұлы // Егемен Қазақстан.- 2012.- №33-36.-25 қаңтар.- Б.13.<https://pdf.egemen.kz/pdfs/2020/03/04.03.20.pd>

Мәмет, С.

Баукеңнің бөлмесі [Мәтін] / С. Мәмет // Егемен Қазақстан.- 2012.- №95-101.-14 наурыз.- Б.8.<https://pdf.egemen.kz/pdfs/2020/03/04.03.20.pd>

Уәли, Б.

Бабалар аманаты кімге парыз? [Мәтін] / Б. Уәли // Айқын: Республикалық қоғамдық-саяси газет.- Алматы, 2013.- №185(2340), - 8 қазан.- Б.8.
<https://pdf.aikyn.kz/egazet/2018/04/66-3334.pdf>

Смағұл, Б.

Алаштың айбыны - Бауыржан [Мәтін] / Б. Смағұл // Егемен Қазақстан.- 2015.- №245.-24 желт.- Б.5.<https://pdf.egemen.kz/pdfs/2020/03/04.03.20.pd>

Алиев, Ж.

Отқа оранған жылдардың қаһарман ұлдары [Мәтін] / Ж. Алиев // Білімді ел = Образованная страна.- 2015.- №22.-24 қараша.- Б.21.<https://bilimdinews.kz/>

Әбдиев, Е.

Бекет Момынкұл: "Бауыржанды әлі толық танып біткен жоқпыз" [Мәтін] / Е. Әбдиев // Жамбыл-Тараз.- 2016.- №52.-23 желтоқсан.- Б.7.<https://z-taraz.kz/>

Бауыржан Момышұлы әлемдік желіде:

Б.Момышұлы - Уикипедия
<https://kk.wikipedia.org/wiki>

Б.Момышулы
<https://yandex.kz/>

Ұлы тұлғалар.
<http://bm.kaznpu.kz>

Бауыржан Момышұлының нақыл сөздері
https://massaget.kz/layfstayl/debiet/bauyirjan_momyishulyi/35450/

Бауыржан Момышұлының афоризмдері
https://adebiportal.kz/kz/news/view/bauirzhan_momishulinin_aforizmderi_15785

Бауыржан Момышұлы.mp4
https://vk.com/video224362608_456239532

Памятники Бауржану Момышулы
<http://bm.kaznpu.kz/ru/b1/>

Бауыржан Момышұлы жайлы деректі фильм
<https://www.youtube.com/watch?v=8ep16eBRj2Q>

Қорытынды

Қазақ халқының біртуар батыр ұлы Бауыржанның Кеңес үкіметі мен қазақ халқы үшін жасаған ерліктері мен еңбектері өте зор болды. Ол тек қана әскери адам ретінде ғана емес, сонымен бірге жазушы ретінде де танылды. Оның еңбектерін оқыған жас буын өкілдері Отанға деген сүйіспеншілікті бойларына сіңіріп өсті. Өскелең ұрпақ алдында өзінің ерлігі мен тікмінез қайсарлығын көрсете білді.

Қазірге кезде батыр ұлының құрметіне еліміздің үлкенді-кішілі әскери және құқық қорғау органдарының оқу орындары, ауылдары мен көшелері батырдың атымен аталады. Тек Қазақстанда ғана емес Ресейде де батырдың есімімен аталатын мектеп пен көше бар.

2010 жылдың ақпан айында Мәскеу қаласында Бауыржан Момышұлының 100 жылдығына арналған «Аңызға айналған батыр» кітабының тұсаукесері өткізілді.

Б. Момышұлының өміріне арналған Ә.Нұршайықовтың «Ақиқат пен аңыз» (1976) роман-диалогиясы жарық көрді, «Қазақфильм» киностудиясы, «Ел басына күн туса» (1967) көркемфильмін түсірді. Москва акад. драма театры Момышұлы туралы «Волоколамск тас жолы» спектаклін қойды.

2010 жылы қыркүйектің 14-і күні Алматыда «Қазақтың Бауыржаны» атты деректі фильм көпшілікке таныстырылды. Фильмді Бауыржан Момышұлының 100 жылдық мерейтойына арнап режиссер Қалила Омаров түсірді .

2010 жылы желтоқсанның 10-ы күні Алматыдағы 28 панфиловшылар саябағында Бауыржан Момышұлына арналған ескерткіш ашылды.

2010 жылы қыркүйек айында Бауыржан Момышұлының 30 томдық шығармалар жинағы жарыққа шықты.

Қорыта айтқанда, Бауыржандай алыбымызды ардақтай білейік, ұлтымызға ұран болған ұлы тұлғамызды ұлықтай білейік.